

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-980

18.11.2022

Tryg Forsikring NUF

Motorvogn

Erstatningsoppgjør bilskade – skadeomfang – leiebil.

Sikredes bil var involvert i en trafikkulykke der det oppstod sammenstøt med en annen bil. Sikrede krevde skaden erstattet over egen kaskoforsikring. Det oppstod uenighet mellom selskapet og sikrede om skadeomfanget på sikredes bil. Sikrede mente at ved skade på ett av bilens frontlys, måtte begge bilens xenon-pærer skiftes ut for å unngå ulik lysintensitet og farge på frontlysene. Sikrede anførte videre at selskapet måtte dekke leiebil utover 31 dager, da det tok lengre tid å reparere bilen som følge av at verkstedet selskapet hadde avtale med, manglet deler. Selskapet anførte at sikrede ikke hadde krav på reparasjon av lykten som ikke var skadet. Selskapet anførte videre at den ytre grensen for leiebildekning var 31 dager, uavhengig av om reparasjonstiden var lengre. Nemndas flertall kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skader på bil, herunder spørsmål om dekning av utgifter til leiebil i reparasjonstiden.

Sikrede har Bil Ekstra forsikring med følgende erstatningsregler:

3.2. REPARASJON

Skadede deler kan skiftes med likeverdige eller brukte deler når selskapet finner dette lønnsomt.

Hvis reparasjon bare kan skje ved innsetting av nye deler og de utskiftede deler var forringet som følge av slitasje, trekkes det skjønnsmessig fra i erstatningen for dette.

Selskapet har rett til å overta utskiftede deler.

Meromkostninger til forandringer, forbedringer, overtidsbetaling, foreløpig reparasjon og eventuell verdiforringelse, erstattes ikke.

Selskapet kan avgjøre hvilket verksted som skal brukes.

Erstatning kan etter avtale utbetales kontant. Ved kontant utbetaling erstattes arbeidspenger med 50 prosent av normalpris på verksted. Merverdiavgift erstattes når det er dokumentert at avgiften er betalt.

Avgift som kan fradragføres i merverdiavgiftsregnskap erstattes ikke.

Leiebil er dekket etter følgende regler:

Leiebil ved erstatningsmessig kaskoskade

Ved erstatningsmessig kaskoskade erstatter selskapet leie av i gruppe B ((tilsvarer VW Polo) med automat eller manuelt gir, forsikring og ubegrenset kjørelengde. Leie av større bil erstattes ved behov inntil mindre stasjonsvogn (tilsvarende gruppe G, Ford Focus stasjonsvogn).

(...)

Leiebil dekkes i normal reparasjonstid, inntil 31 dager.

(...)

Sikredes bil kolliderte 1.7.22 med en annen bil og fikk skader på bilens fremre, venstre hjørne (forskjerm), samt venstre frontlykt. Skaden ble taksert til kr 67 555 og var omfattet av sikredes kaskoforsikring.

Sikrede kontaktet selskapet under utbedringen av skaden og anmodet om at også (den uskadde) pæren i den høyre frontlykten ble skiftet ut. Sikrede viste til opplysninger om at lysintensiteten i denne type xenon-pære endret seg med tiden, og at dette kunne føre til endring i fargetemperaturen og redusert belysningseffektivitet. Bilen var fra 2014, og sikrede var bekymret for om det ville bli forskjell i lysintensitet fra den venstre lykten (med ny pære) og den høyre der pæren fra 2014 fremdeles satt i. Mulig forskjell i fargetone på venstre og høyre frontlys ville heller ikke være estetisk pent.

Selskapet avsto å erstatte kostnader til utskiftning av pære og uttalte blant annet:

Hei,

Vår takstmann mener at dette normalt pleier å gå bra. Om det blir fargeforskjell er det noe en dessverre må godta.

Sikrede var uenig og fremla blant annet en artikkel fra tv2.no, der det fremgikk at begge pærer burde skiftes samtidig på grunn av at det kan bli fargeforskjell på ny og gammel pære. Sikrede la også frem bilder til illustrasjon av forskjellig lysintensitet på frontlyktene på sikredes bil.

Selskapet henviste reparasjonen til verksted A, som ikke fikk tak i de delene som var nødvendig. Reparasjonen ble derfor utsatt i ca. en måned. Sikrede ble informert om at utbedringen av bilen deretter ville ta 10–15 dager.

Sikrede kontaktet bilens merkeverksted B, som opplyste at de hadde tilgang på deler. Sikrede fikk imidlertid ikke anledning til å benytte verksted B til skadeutbedringen.

Sikrede var pga. lang reparasjonstid uten bil i to måneder. Leiebildekningen under forsikringen dekket kun leiebil i 31 dager. Selskapet avsto sikredes forespørsel om dekning for leiebil i hele reparasjonsperioden.

Sikrede krever dekning for utskiftning av xenon-pære i venstre frontlykt og anfører at bilen ikke er i samme stand som før skaden inntraff.

Sikrede krever videre dekning for leiebil i hele reparasjonsperioden. Forsinket reparasjon skyldes forhold hos leverandøren, som ble valgt av selskapet.

Selskapet avviser ansvar. Kravet er meldt under kjøretøyets kaskoforsikring, og det er disse vilkårene som avgjør sikredes krav på erstatning. Reparasjon av frontlykten dekkes etter vilkårenes pkt. 3, jf. pkt. 3.2., "slik beregnes erstatningen". Leiebil erstattes etter vilkårene for 31 dager. Sikrede har ikke krav på leiebil utover dette, uavhengig av om reparasjonstiden er lengre.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for utskiftning av uskadet lyspære og for leiebil utover 31 dager.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Lars Enger Barnholdt, bemerker:

Flertallet mener selskapet må gis medhold.

Kollisjonsskaden dekkes under sikredes kaskoforsikring, og det er derfor kaskovilkårene som bestemmer omfanget av selskapets ansvar uavhengig av hvilket tap sikrede har lidt. Eventuelt tap utover disse vilkårene må kreves av motpartens ansvarsforsikring.

Sikredes forsikring har følgende regler for erstatningsutmålingen:

3.2. REPARASJON

Skadede deler kan skiftes med likeverdige eller brukte deler når selskapet finner dette lønnsomt.

Hvis reparasjon bare kan skje ved innsetting av nye deler og de utskiftede deler var forringet som følge av slitasje, trekkes det skjønnsmessig fra i erstatningen for dette.

...

Meromkostninger til forandringer, forbedringer, overtidsbetaling, foreløpig reparasjon og eventuell verdiforringelse, erstattes ikke.

Selskapet kan avgjøre hvilket verksted som skal brukes.

Sikrede krever dekning for utgifter til utskiftning av uskadet lykt. Siden denne lykten ikke er skadet, er den i utgangspunktet ikke dekket under kaskoforsikringen. Den må likevel erstattes dersom utskiftningen er en forutsetning for å sette bilen tilbake i samme stand som før skaden. Sikrede viser til generell informasjon om mulig forskjell i lysintensitet på lyktene, og også at dette ville føre til forskjell i fargetone. Flertallet kan ikke se at slik generell informasjon er tilstrekkelig til å bevise at bilen ikke er satt tilbake i samme stand gjennom reparasjonen.

Sikrede krever videre dekning for leiebil for hele reparasjonsperioden. Ifølge vilkårene dekkes leiebil for "normal reparasjonstid, inntil 31 dager". Det følger også av vilkårene at selskapet "kan avgjøre hvilket verksted som skal brukes", som det har gjort i dette tilfellet. Etter vilkårene har derfor selskapet ikke noe ytterligere ansvar.

Spørsmålet blir da om vilkårene må settes til side som urimelig etter avtalel. § 36. Ifølge rettspraksis skal det mye til for å sette en masseavtale om forsikring til side etter denne bestemmelsen, jf. Rt. 2005 s. 1112 Gruppeliv og HR-2020-1262-A Lisens. I Rt. 2005 s. 1112 Gruppeliv pekte flertallet på at konkret rimelighet tilsa lempning, men at andre forhold trakk sterkt i annen retning, bl.a. at det dreide seg om en masseavtale, hensynet til forutberegnelighet og til forholdet mellom dekningsomfang og premie. Rimelighetssensur ble heller ikke akseptert i HR-2020-1262-A Lisens, som gjaldt en klausul om når forsikringstilfellet inntraff. Et sentralt moment i denne saken var forholdet mellom valg av forsikringsvilkår og premie.

Flertallet er enig med sikrede i at avtalen i dette tilfelle fikk et urimelig utslag som selskapet kunne unngått med mer smidig saksbehandling, men mener resultatet ikke er så urimelig at det er grunnlag for å anvende avtalel. § 36. En kaskoforsikring dekker i utgangspunktet sikredes interesse i bilens formuesverdi. Sikredes interesse i å bruke bilen er en avbruddsinteresse som normalt faller utenfor kaskoforsikringen. Generelt vil det være en interessekonflikt mellom sikredes tapsbegrensningsplikt under kaskoforsikringen og sikredes interesse i å bruke bilen ved at sikrede har plikt til å velge billigste reparasjonsalternativ selv om dette har lenger leveringstid på reparasjonen. Sikrede kan da velge billigste reparasjonsalternativ å få full dekning, men lang avbruddstid, eller velge et dyrere verksted og dekke differansen til det billigste verkstedet selv.

I denne saken har selskapet inkludert en begrenset leiebildekning i kaskoforsikringen, og samtidig sagt i vilkårene at selskapet velger verksted. Det er normalt at forsikringsselskap har avtaler med reparasjonsverksted o.l. for å få rabatter på reparasjonen og dermed kunne tilby billigere premie. Presumsjonen er derfor at denne fremgangsmåten i det store og hele medfører reduserte premier som kommer alle kundene til gode. Samtidig tilbys en vis avbruddsdekning som i normaltilfelle vil kompensere for evt. forsinkelser ved reparasjonen. På generell basis kan en slik løsning ikke sies å være urimelig, og ut fra de hensyn som Høyesterett har vektlagt ved anvendelsen av avtalel. § 36 med vekt på forutberegnelighet ved masseavtaler og forholdet mellom dekning og premie mener flertallet resultatet i den konkrete saken ikke er så urimelig at avtalen må settes til side.

Nemndas mindretall, Hege Sundby, bemerker:

Mindretallet er kommet til et annet resultat.

Mindretallet er enig i flertallets uttalelse om at avtalen i dette tilfelle har fått et urimelig utslag som selskapet kunne unngått med en mer smidig saksbehandling. Der flertallet videre mener at resultatet ikke er såvidt urimelig at det er grunnlag for å anvende avtalel. § 36, er mindretallet av motsatt oppfatning.

Sikrede har redegjort for at et merkeverksted kunne besørge reparasjon av hans kjøretøy innenfor den 31-dagersperioden han får dekket leiebil etter vilkårene, da dette verkstedet var i besittelse av de aktuelle delene til reparasjonen. Selskapet har likevel ikke ønsket at reparasjonen skal gjøres der. Det er altså selskapet som gjør valget av hvor reparasjonen skal foretas, og det er vanskelig å se rimeligheten i at sikrede skal påføres en stor ekstrakostnad ved å nekte sikrede reparasjon på et godkjent merkeverksted som kan utføre dette innenfor normalt tid.

Mindretallet er da av den oppfatning at det dermed blir såvidt urimelig at sikrede skal ha utgifter til leiebil utover den periode som vilkårene dekker, fordi selskapets utpekte verksted ikke klarer å fremskaffe de aktuelle delene innenfor den tid som selskapet selv definerer som normal reparasjonstid. Vi har i denne saken heller ingen dokumentasjon for at merkeverkstedets reparasjon blir fordyrende. Dette gir etter mindretallets oppfatning grunnlag for å anvende avtl. § 36 i dette konkrete tilfellet. Mindretallet mener derfor at sikrede bør få dekket kostnadene til leiebil for hele reparasjonsperioden.

Når det gjelder sikredes krav om å få dekket utskifting av også den uskadede frontlyspæren, slutter mindretallet seg til flertallets vurdering av dette.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Lars Enger Barnholdt (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).